

Ефективна комунікація	Самоконтроль	Емпатія	Кооперація	Розв'язання проблем	Запобігання конфліктам та розв'язання їх	Асертивність	Самооцінка, самоповага	Повага до прав людини	Гендерна чутливість	Активне громадянство
-----------------------	--------------	---------	------------	---------------------	--	--------------	------------------------	-----------------------	---------------------	----------------------

Ми — особливі

Мета

Дати учням змогу розвивати життєві навички толерантності, протидії дискримінації, вміння працювати в команді, поважати особисті якості інших людей.

Очікувані результати

Наприкінці заняття учні:

- дають визначення понять «дискримінація», «толерантність»;
- наводять приклади дискримінації та упередженого ставлення;
- наводять аргументи на користь роботи в команді.

Обладнання і матеріали

- Класна дошка і кольорова крейда або фліпчарт і фломастери.
- Комп'ютер, доступ до інтернету, мультимедійний проектор (бажано).

Що підготувати заздалегідь

- Роздрукувати Роздавальні матеріали для учнів.
- Написати на невеликих папірцях парні номери, наприклад: дві одиниці, дві двійки, дві трійки ... Всього папірців має бути стільки, скільки учасників тренінгу.
- Оформити плакат: «Люди в усьому світі можуть мати різний вигляд, належати до різних віросповідань, мати різну освіту і перебувати на різних щаблях соціальної драбини, але всі вони однакові. Всі вони — люди, яких треба любити» (Матір Тереза). (Якщо нема можливості використати презентацію.)
- Перевірити презентацію та відео до теми.

Орієнтовний план уроку

Стартові завдання	6 хв
Мозковий штурм «Спільне–відмінне»	5 хв
Руханка «Усі ми різні»	3 хв
Інформаційне повідомлення «Дискримінація»	2 хв
Перегляд відео	8 хв
Інформаційне повідомлення «Толерантність»	4 хв
Робота в парах «Вчимося толерантності»	7 хв
Інформаційне повідомлення «Як стати командою»	2 хв
Відео «Важливість команди»	3 хв
Підсумкові завдання	5 хв
<i>Усього тривалість</i>	<i>45 хв</i>

Рекомендації щодо проведення уроку

Відкритий мікрофон

Якщо у класі понад 20 учнів або не вистачає часу, виконайте вправу в парах.

Стартові завдання (повторити попередній матеріал і перейти до нового)

1. Зворотний зв'язок. Запитайте учнів: «Про що ми говорили на минулому уроці»? Вислухайте відповіді охочих.

Підсумуйте: «На минулому тренінгу ви зрозуміли, що кожен із вас є доброю людиною, унікальною особистістю, вартою любові, поваги й усього найкращого у житті».

2. Оголосіть тему уроку: «Ми — особливі». Ми доведемо, що інші люди, хоч і відрізняються від нас, також є добрими, унікальними, гідними любові та поваги. Давайте проведемо експеримент і з'ясуємо, чи вміємо ми помічати позитивні риси інших людей».

3. Вправа на знайомство. «Конкурс хвальків». Запропонуйте учням похвалитися (тільки не собою, а сусідом праворуч). Виграє той, чиє вихваляння буде найкращим.

Мозковий штурм «Спільне — відмінне»

1. Запропонуйте учням розглянути малюнок (Завдання 1 у Роздавальних матеріалах для учнів).

Запитання для обговорення:

- Чим різняться люди, зображені на малюнку?
- Що було б, якби у світі залишилися люди тільки одного віку (наприклад, похилого або немовлята)?
- Що було б, якби у світі залишилися лише люди однієї статі?

Руханка «Усі ми різні»

- Запропонуйте учням кілька разів об'єднатися у групи за різними ознаками (кольором очей, довжиною волосся, статтю тощо).

Підсумуйте: «Як бачимо, всі ми маємо досить багато спільних рис, але ще більше — відмінностей, які роблять нас особливими, унікальними».

Інформаційне повідомлення «Дискримінація»

Слово вчителя: «Люди частіше звертають увагу на відмінності, які існують між ними, але це не означає, що хтось є кращим за інших. Хоча в історії були випадки, коли люди лише через колір шкіри чи соціальне походження принижували інших людей, вважали їх гіршими за себе. Таке явище називають дискримінацією».

- Сформулюйте визначення: дискримінація — це порушення чи позбавлення людини прав за расовою, національною, статевою, релігійною чи іншою ознаками.

Підсумуйте: «Дискримінація не виникає на порожньому місці. Вона починається з того, що певній групі людей (дівчатам, хлопцям, дорослим, старим, чорним, білим) приписують якісь негативні риси — лінощі, недоумкуватість, хитрість тощо. Таке ставлення називають упередженням».

Воно ображає і спричиняє дискримінацію. Щоб цього не сталося, треба навчитися помічати в людях їхні особливі риси».

Перегляд відео (діти усвідомлюють, що упереджене ставлення часто є хибним і несправедливим)

<http://autta.org.ua/ua/materials/material/Kak-otnosyatsya-k-bezdomnim-i-blagopoluchnim-detyam-na-ulitse/>

Запитання для обговорення:

- Як різнилося ставлення людей до дівчинки в різних ситуаціях?
- Як ви гадаєте, в чому причина розбіжностей?
- Чому ще можуть ставитися упереджено до людини? (Незвичний акцент, старий телефон тощо.)

Підсумуйте: «Упереджене ставлення може не тільки образити людину, а й

створити бар'єри у вашому спілкуванні. Не варто робити неглибокі висновки».

Інформаційне повідомлення «Толерантність»

Сформулюйте визначення: «Толерантність — це доброзичливість, визнання за кожною людиною права бути іншою і поважання цього права. Толерантність неодмінно пов'язана з пошуком компромісу — того, що зближує, а не роз'єднує людей із різними поглядами».

1. Запропонуйте трьом учням по черзі прочитати вголос інформацію про толерантність (Завдання 2 у Роздавальних матеріалах для учнів).

Завдання 2

Ознайомтеся з інформацією і обговоріть відповіді на запитання знизу сторінки.

Дискримінація — це порушення чи позбавлення людини прав за расовою, національною, статтюю, релігійною або іншою ознакою. Дискримінаційно часто впередує упереджене ставлення, наприклад, коли вважають, що всі мусульманські жиди, а всі єврейки — перестать освічені.

Толерантність — це вміння сприймати людей такими, якими вони є, вислання за кожною людиною права бути іншою, здатність поважати погляди й уподобання, відмінні від твоїх.

Наприклад, у вашому місті або селі живуть люди різних національностей: українці, білоруси, росіяни, болгары, греки, єврей, татары, вірмени. Вони мають різні традиції, вірування, відзначають різні свята, свідують різну віру, ходять чи не ходять до церкви, мають різні кулінарні погляди і поведінку голосують на виборах. Але ніхто не поважається через те, що єврейка або перестать. Коли так правимо науку у суспільстві, у такому нема місця для ворожести й війни.

Так і в своєму щоденному житті. Кожен може мати різні смаки й уподобання, різне висловлювання, відкритися, обмінятися за іншу футбольну команду, вважати найкращою ту чи ту екстремну їжу. Та це не перешкоджає вам бути друзями, любити і поважати одне одного.

- Наведіть приклади упередженого ставлення.
- Згадайте когось зі своїх друзів, хто відрізняється від вас. Можливо, він любить собак, а ви віддасте перевагу котам?
- Що станеться, коли навчатися, щоб інші друзі були такими, як ви?

25

2. Запропонуйте учням згадати когось зі своїх друзів, які відрізняються від них смаками чи вподобаннями. Запитайте, що, на їхню думку, станеться, коли почати сперечатися і наполягати, щоб друзі в усьому були такими самими, як вони?
3. Зверніть увагу на слова Матері Терези: «Люди в усьому світі можуть мати різний вигляд, належати до різних

віросповідань, мати різну освіту і перебувати на різних щаблях соціальної драбини, але всі вони однакові. Всі вони — люди, яких треба любити».

Підсумуйте: «Толерантність — це здатність поважати погляди й уподобання інших людей незалежно від того, чи збігаються вони з твоїми».

Робота в парах «Вчимося толерантності» (шукати те, що об'єднує, а не роз'єднує)

1. Напишіть на невеликих папірцях парні номери, наприклад: дві одиниці, дві двійки, дві трійки ... Всього папірців має бути стільки, скільки учасників тренінгу. Згорніть папірці і складіть у шапку. Запропонуйте розібрати їх і відшукати того, хто має такий самий номер.
2. Роздайте парам роздруківки (Завдання 3 із Роздавальних матеріалів для учнів) і запропонуйте записати п'ять відмінностей та п'ять спільних рис, про які можна було б поговорити, замість того, щоб сперечатися про відмінності.

Запитання для обговорення:

- Що було складніше знаходити: спільне чи відмінне?

Підсумуйте: «Отже, щоб жити у мирі, варто шукати те, що зближує, а не роз'єднує людей».

Інформаційне повідомлення «Як стати командою» (переконати у важливості кооперації, створення команди)

Слово вчителя: «Клас, спортивна команда, компанія друзів, родина — все це групи людей. Але чому одні групи успішніші за інші? Чому команда певного тренера завжди перемагає або клас певного вчителя завжди набагато сильніший? Це тому, що цей тренер або вчитель уміють згуртувати людей у команду».

- Сформулюйте визначення: команда — це об'єднання людей, які діють разом для досягнення спільної мети.

Відео «Важливість команди» (1:53 хв) (продемонструвати, що єдність допомагає долати будь-які перепони)

<http://autta.org.ua/ua/materials/material/Komanda/>

Запитання для обговорення:

- Що допомогло героям мультфільму подолати небезпеки?

Підсумуйте: «Робота в команді допомагає долати будь-які перепони».

Підсумкові завдання (закріпити набуті знання)

1. Зачитайте висновки до уроку:

- Дискримінація — це порушення чи позбавлення людини прав за расовою, національною, статевою, релігійною чи іншою ознаками.
- В основі дискримінації — упереджене ставлення.
- Толерантність — це здатність поважати погляди й уподобання інших людей незалежно від того, чи збігаються вони з твоїми.
- Щоб жити у мирі, варто шукати те, що зближує людей, а не роз'єднує їх.
- Для досягнення спільної мети люди повинні діяти разом, як одна команда.

2. Домашнє завдання (діти виконують за бажанням).

- Запропонуйте дітям до наступного уроку переглянути мультфільм «Думками навиворіт».

<http://autta.org.ua/ua/materials/material/Dumkami-navivor-t--Treyler-/>

3. Вправа «Відкритий мікрофон». Запропонуйте охочим по черзі продовжити фразу: «Я думаю, що наш клас — дружна команда, тому що...».
4. Насамкінець запросіть дітей стати в коло, взятися за руки і трічі промовити: «Один за всіх і всі за одного!»